

آیا گاندوها زنده می مانند؟ کروکودیل شاداب شگفتی طبیعت جادویی بلوچستان

جلال اسکندری

خوشبختانه برخلاف دیگر نژادها سیستان و بلوچستان در این انتهای تپهایی اسمال این منطقه شاهد بارندگی بوده و این شرایط را برای جاری شدن آب در رودخانه و آبراه های (سرباز، مهب) مناسب کرده است.

منطقه «باهولت»، شهرستان سرباز زیستگاه عمده تسماح های پوزه کوتاه بلوچستان و به زبان بومیان «گاندوه» به نام می آید.

تفان و خلش را با آرزای خفته در سکوت و تاریکی مطلق غروب کویر، پشت سر گذاشتم، به قلب بلوچستان «ایرانشهر» رسیدم، به شری که مردمانش در همین استیلا، مهرسپان و میهمان نوازند. اینجا از کشت و زرع خبری نیست اما در مقابل طبیعت کویری، منطقه به زور هزاران اصله «خل» بی همتا افتاده است.

صیخ که شد، پس از بیومون حدود ۲۰۰ کیلوستر راه به سمت جنوب و خشکی ناشی از رانندگی در جاده پربریج و خم و خلوت از هیماهو خودروهایی عبوری، انکار که معجزه ای در راه است، لحظه مودت نزدیک شد...

منطقه «سرباز» هدف اصلی این مسیر طولانی و کسل کننده است، تجسم دیدن گاندوها (نام محلی تسماح های پوزه کوتاه) خشکی را از تن به در می کند، گویند این معجزه در حال وقوع است.

عجیب است! وعده گاه در آتش خورشید سوزان کویر خشک اطراف، مملو از انواع سبزی و درخت است، درختان خرما، انار، مزه، پایاپایا، خربزه (درختی) و حتی انبوه...

رودخانه فصلی سرباز که در سالهای پرباری جاری است، به سبزمنهایی بیرونی نشاط و زندگی بخشیده و منطقه را سرسبز و آباد کرده است.

برشمرده. طرف شکار حمله ور شده و پس از تصاحب آن را به داخل آب فرو می برد. این تسماح عجیب پس از خفه کردن شکار خود در آب، اقدام به خوردن آن می کند.

ویژگی جالب دیگر این خزنده همین داشتن اسید معده قوی است که قادر به هضم آشپزی سنگین بوده و به سبب وجود نوعی جنس سخت محکم به نام گاسترولیت در معده قادر به هضم اجسام سفت و سخت در شکم است.

مهم این برنامه ذکر کرد. سازمان حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان در سه منطقه «باهولت» و «رودخانه های (سرباز) و «کاجو» برای جلوگیری از نابودی نسل این خزنده کمیاب حفاظت و مراقبت از آن را برعهده گرفته است.

تسماح پوزه کوتاه با شش تنفس می کند. اما توانایی ماندن و تنفس تا چندین ساعت در زیر آب را هم دارد. این جانور گوشخوار از پرندگان، انواع ماهی و جانداران حاشیه برکه ها تغذیه می کند.

این تسماح از خانواده کروکودیل با نام علمی کروکودیلوس پالسترسیس، (Palustris Crocodylus) و استیلا (Muger) نام محلی گاندو در زیستگاه های جنوب شرقی کشور و تنها در منطقه بلوچستان زیست مدیر کل محیط زیست سیستان و بلوچستان در ادامه با ذکر توضیح بیشتری در مورد ویژگیهای ظاهری سیستان و بلوچستان در سالهای وقوع خشکسالی در راستای وظیفه مهم حفاظت این گونه جانوری با ارزش برای جلوگیری از نفلدن تسماح های پوزه کوتاه اقدام به تهیه مصنوعی و راهسازی برای عبور در کنار برکه های زیست حیوان کرده است.

جمعیت زیادی از این خزنده در دهه های گذشته در برکه ها و آبراه های منطقه بلوچستان زیست می کردند که مانع از نابودی آنها شده است. در سالهای اخیر تسماح های پوزه کوتاه در مناطقی رودخانه ای کاجو و برکه های پیرسهراب، آزادی، کلانی، درگس، گزنمل، هوت کت و سد پشین است، به نظر می رسد با توجه به باور قدیمی بومیان منطقه مبنی بر تقدس گاندو، خشکسالی و در نتیجه تنگ شدن ترازو زیست و از میان رفتن چرخه غذایی این مهمترین علت های انقراض نسل تسماح های پوزه کوتاه قلمداد شود.

بین ۲۵۲۰ تخم می گذارد. نوزادان گاندو پس از ۶۵ روز هنگام خروج از تخم دارای حدود ۲۵ سانتی متر طول، رنگ زرشونی روشن با لکه های سیاه روی بدن و دم و پهلوه هستند که با رشد آنها رنگ این لکه ها تغییر می کند.

گاندو برای تهیه غذا در اطراف رودخانه و برکه های محل زیست شکار می رود. مصرف غذای گاندو بطور متوسط روزانه ۱/۵ تا دو کیلوگرم گوشت است و به همین علت در طول روز تحرک کمی داشته و بیشتر اوقات در حال استراحت و چرت زدن است.

شکار کردن اغلب به روش حمله ناگهانی از جلویا هجوم از طرفین است، به علت ساختار خاص آرواره ها، گاندو قدرت جویدن ندارد، شکار کوچک را می بلعد و شکار بزرگ را مدتی زیر آب می آفتاب نگه داشته تا گوشت آن شل شود سپس با تکاپای سریع، آن را تکه تکه کرده و می بلعد.

گاندو گوشت بسیاری حیوانات، با قدرت شویایی و بویایی قوی برای فرار از وضعیت خطر و مخفی شدن است. این جانور می تواند از فاصله ۵۰۰ متری صدای را بشنود و پشه ها خود را به سرعت در داخل آب پنهان کند. کروکودیل ایرانی در زمانهای مختلف، رفتارهای خاصی از خود نشان می دهد، کوچ کردن و حفر کانال عمیق به طول ۱۲ تا ۱۵ متر در کنار رودخانه و برکه، از تمهیدهای این جانور به منظور گشتن از خشکسالی بر زندگی است.

مدیر کل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان، پدیده خشکسالی و برای گاندوهای مختلف گیاهی و جانوری این استان بحرانهایی ایجاد کرده از تنها تهدید برای کاهش جمعیت این گونه تسماح معرفی می کند.

رویز آرمش، می گوید: گاندو از سوی مردم خطری احساس نمی کند، اما اکنون بحران خشکسالی زندگی این جانور را به شدت در معرض تهدید قرار داده است. او افزود: گاندو یکی از نژادهای طبیعی و خدادادی منطقه بلوچستان است که می تواند منبع مهمی برای توسعه صنعت گردشگری سیستان و بلوچستان باشد.

وی ایجاد زیستگاه و تغذیه مصنوعی و حفاظت منطقه ای به گستره بیش از ۴۶۵ هزار کیلومتر به عنوان منطقه حفاظت شده گاندو را از اقدامهای اداره حفاظت محیط زیست در شکار گاندو و بلوچستان می کند.

فرشاد جعفری، مدیر کل محیط زیست سیستان و بلوچستان، می گوید: گاندو یکی از گونه های کمیاب در استان است و به همین دلیل باید از آن به شدت مراقبت کرد. او افزود: گاندو یکی از نژادهای طبیعی و خدادادی منطقه بلوچستان است که می تواند منبع مهمی برای توسعه صنعت گردشگری سیستان و بلوچستان باشد.

فرشاد جعفری، مدیر کل محیط زیست سیستان و بلوچستان، می گوید: گاندو یکی از گونه های کمیاب در استان است و به همین دلیل باید از آن به شدت مراقبت کرد. او افزود: گاندو یکی از نژادهای طبیعی و خدادادی منطقه بلوچستان است که می تواند منبع مهمی برای توسعه صنعت گردشگری سیستان و بلوچستان باشد.

فرشاد جعفری، مدیر کل محیط زیست سیستان و بلوچستان، می گوید: گاندو یکی از گونه های کمیاب در استان است و به همین دلیل باید از آن به شدت مراقبت کرد. او افزود: گاندو یکی از نژادهای طبیعی و خدادادی منطقه بلوچستان است که می تواند منبع مهمی برای توسعه صنعت گردشگری سیستان و بلوچستان باشد.

فرشاد جعفری، مدیر کل محیط زیست سیستان و بلوچستان، می گوید: گاندو یکی از گونه های کمیاب در استان است و به همین دلیل باید از آن به شدت مراقبت کرد. او افزود: گاندو یکی از نژادهای طبیعی و خدادادی منطقه بلوچستان است که می تواند منبع مهمی برای توسعه صنعت گردشگری سیستان و بلوچستان باشد.

فرشاد جعفری، مدیر کل محیط زیست سیستان و بلوچستان، می گوید: گاندو یکی از گونه های کمیاب در استان است و به همین دلیل باید از آن به شدت مراقبت کرد. او افزود: گاندو یکی از نژادهای طبیعی و خدادادی منطقه بلوچستان است که می تواند منبع مهمی برای توسعه صنعت گردشگری سیستان و بلوچستان باشد.

می گیرد و خطری را متوجه کسی نمی کند. گاندو این تنها نوع تسماح ایرانی است که خزنده ای است آرام و هر زمان در خشکی حالت تهاجمی می خود نمی گیرد.

تسماح پوزه کوتاه خزنده منزوی و زیرک، شکارچی بسیار ماهر برکه های شهرستان سرباز و چهارهار استان سیستان و بلوچستان است که حداکثر وزن آن به حدود ۷۰ کیلوگرم می رسد. پوزه تا گردن جانور ۶۰ سانتی متر طول دارد، گاندو خزنده ای خجالتی اما صیادی ماهر و خشن است که در فارسی «کروکودیل شاداب» نامیده می شود.

این تسماح ها آنچنان به آرامی، بی حرکت و با ظرافت منحصر به فرد روی آب شنا می کنند که گاهی بیننده فکر می کند، مرده اند، در حالی که این حالت یکی از ویژگیهای مهم حیوان برای یافتن شکار و طعمه است.

این موجودات زیبا و دیدنی اند، برعکس دیگر گونه های همجنس خشن و ترسناک خود، بسیار آرام هستند و کمتر گزارش شده که به انسان و محیط اجتماع حمله کنند.

بومیان محل از کنجکاو گروه متعجب بودند، آن ها به تسماح های پوزه می گویند و خطری را متوجه کسی نمی کنند. گاندو این تنها نوع تسماح ایرانی است که آرام و هر زمان در خشکی حالت تهاجمی می خود نمی گیرد.

طبیعی است، گاندوهای حوضچه بی اعتنا به شلوعی و سر و صدای همراهمان آرام و ساکت در مقابل شما شنا می کنند.

این تسماح ها آنچنان به آرامی، بی حرکت و با ظرافت منحصر به فرد روی آب شنا می کنند که گاهی بیننده فکر می کند، مرده اند، در حالی که این حالت یکی از ویژگیهای مهم حیوان برای یافتن شکار و طعمه است.

این موجودات زیبا و دیدنی اند، برعکس دیگر گونه های همجنس خشن و ترسناک خود، بسیار آرام هستند و کمتر گزارش شده که به انسان و محیط اجتماع حمله کنند.

بومیان محل از کنجکاو گروه متعجب بودند، آن ها به تسماح های پوزه می گویند و خطری را متوجه کسی نمی کنند. گاندو این تنها نوع تسماح ایرانی است که آرام و هر زمان در خشکی حالت تهاجمی می خود نمی گیرد.

بومیان محل از کنجکاو گروه متعجب بودند، آن ها به تسماح های پوزه می گویند و خطری را متوجه کسی نمی کنند. گاندو این تنها نوع تسماح ایرانی است که آرام و هر زمان در خشکی حالت تهاجمی می خود نمی گیرد.

بومیان محل از کنجکاو گروه متعجب بودند، آن ها به تسماح های پوزه می گویند و خطری را متوجه کسی نمی کنند. گاندو این تنها نوع تسماح ایرانی است که آرام و هر زمان در خشکی حالت تهاجمی می خود نمی گیرد.

آگهی مناقصه عمومی

سازمان آموزش و پرورش شهر تهران در نظر دارد اقدام به برگزاری کلاسهای آموزشی دوره برنامه نویسی مقدماتی در راستای شبیه سازی فوتبال برای پنجمین دوره آموزشی رباتیک و روبو کاپ بنماید. لذا از شرکتها و موسسات علمی که به وسیله شورای عالی انفورماتیک رتبه بندی و تایید صلاحیت شده اند دعوت به عمل می آید برای دریافت اسناد مناقصه صورت مدت ۱۰ روز پس از انتشار نوبت بود نشانی آگهی با در دست داشتن معرفی نامه از ساعت ۱۲ تا ۱۳ و ۱۵ روزهای شبیه تا چهارشنبه به نشانی آگهی مراجعه کنند.

میدان فلسطین، خیابان طالقانی غربی، خیابان سرپرست شمالی، ساختمان شماره یک سازمان آموزش و پرورش شهر تهران، طبقه اول، واحد مالی معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی
تلفن: ۰۲۵-۸۸۹۸۸۰۰

چهارمین نمایشگاه بین المللی آب و فاضلاب ایران

چهارمین نمایشگاه بین المللی آب و فاضلاب ایران از یکم تا چهارم آذر ماه ۱۳۸۵ با حضور شرکت های معتبر داخلی و خارجی برگزار خواهد شد. در این نمایشگاه که بزرگترین رویداد دوسالانه بین المللی صنعت آب و فاضلاب منطقه محسوب می گردد بسیاری از شرکت های داخلی و خارجی فعال در این صنعت با ارایه آخرین دستاوردها، فناوری ها و توانمندی های خود در زمینه آب و فاضلاب با هم به رقابت خواهند پرداخت. این نمایشگاه با هدف ارایه سیمای غرور آفرین صنعت آب و فاضلاب ایران و نمایش استعداد های داخلی کشور در گرایش های مختلف این صنعت برگزار خواهد شد. حضور سبب تمامی دست اندرکاران، نخبگان، محترمان و متخصصان را در این نمایشگاه، گرمای می داریم.

تلفن: ۰۲۵-۸۸۷۲۴۶۱۵
مکان: بزرگراه شهید چمران
نشانی دبیرخانه سناد برگزاری: انتهای خیابان ونک، برج آئینه ونک پلاک ۱۱۲ طبقه چهارم، واحد ۴۰۲
تلفن: ۰۲۵-۸۸۸۸۶۹۱۱-۸۸۸۸۰۶۷۷
تلفن: ۰۲۵-۸۸۸۷۲۴۷۷

پیوند هروی طبیعی
کلینیک باسداران
قابل رشد، بدون ریزش، بدون نیاز به استراحت و بالاسان
با بهره گیری از میکروسکوپ های تخصصی
۲۲۶۶۳۷۰۷-۲

بسمه تعالی
شرکت دوتو جعفر عمومی مدتی و مدتی به طور فوق العاده
آهنگ آبیان (مجموعه خاص ۱۳۰۵)
پسوند از کلیمه معجزه در این شرکت دعوت به عمل می آید در جلسه مجمع عمومی
عادی و مدتی به طور فوق العاده در ساعت ۱۰ صبح روز یکشنبه ۱۳۸۵/۰۵/۲۵
محل این جلسه: پارس اوزار (پارک سهروردی) حضور به هم رسانند.
توجه: این جلسه رایگان است.
• انتخاب روزنامه اصلی هیات مدیره
• انتخاب روزنامه شرکت
• انتخاب مدیران
• با نظارت کارفرما، رئیس هیات مدیره

تلفن مشاوره آگهی: ۰۲۵-۸۸۷۴۸۰۰۱
ایران بیام